

Zločin u Borovu Selu

Opći podaci:

Županijski sud u Osijeku

Broj predmeta: K-Rz-1/2013

Vijeće za ratne zločine:

sudac Zvonko Vrban, predsjednik Vijeća

sudac Miroslav Rožac, član Vijeća

sudac Miroslav Jukić, član Vijeća

Optuženik: Radenko Alavanja, nije dostupan

Kazneno djelo: ratni zločin protiv civilnog stanovništva, čl. 120.st.1. OKZRH u svezi s čl.28. OKZRH

Optužnica: ŽDO iz Osijeka, od 31. prosinca 2012.

Zastupnik optužnice: Mirjana Zupčević, zamjenica ŽDO iz Osijeka

Branitelj: Tomislav Marinić, odvjetnik, branitelj po službenoj dužnosti

Žrtve: Z. G. (1946.), M. K. (1954.), F. S. (1943.), I. A. (1953.), E. M. (1971.), I. I. (1956.), N. M. (1959.), G. D. (1963.), Lj. B. (1944.), S. G. (1959.), V. M. (1947.), J. L. (1949.), M. G. (1929.), T. L. (1960.), B. N. (1973.), A. B. (1945.), M. B. (1954.), K. B. (1968.), Z. L. (1966.), M. M. (1931.), J. B. (1949.), M. V. (1950.), Z. Š. (1935.), S. B. (1966.), S. S. (1965.), L. F. (1940.), M. P. (1975.), M. L. (1943.), A. B. (1937.), B. T. (1936.) i D. T. (1954.) izvrgnuti nezakonitom ispitivanju pri čemu su psihički i fizički zlostavljani, a nakon toga autobusima deportirani. Dvoje oštećenika, J. P. (1972.) i Đ. M. (1942.) su prilikom ispitivanja zlostavljani, a nakon toga predani pripadnicima JNA i TO koji su ih usmrtili.

Također, J. B. (1940.), J. B. (1927.), D. B. (1938.), A. B. (1946.), K. B. (1945.), A. Č., M. D. (1933.), J. K. (1948.), Lj. K. (1954.), S. L. (1935.), I. L. (1919.), J. M. (1929.), I. S. (1936.), M. S. (1944.) i T. Š. (1933.) su ubijeni i bačeni u Dunav, a I. B., V. B., M. B. (1936.), J. B. (1946.), S. B. (1942.), Đ. J. (1965.), J. J. (1965.), J. J. (1950.), M. K. (1958.), D. K. (1943.), H. L. (1945.), I. L. (1936.), M. M. (1958.), A. P. (1959.), I. P. (1933.), V. S. (1934.), T. Š. (1970.), A. Š. (1950.), M. V. (1920.), R. Z. (1941.) i K. Ž. (1948.) su odvedeni iz škole u nepoznatom smjeru nakon čega im se gubi svaki trag.

Skraćeno iz Optužnice:

Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku podiglo je 31. prosinca 2012. pred Županijskim sudu u Osijeku optužnicu protiv Radenka Alavanja zbog kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz članka 120. OKZRH u vezi s člankom 28. stavak 2. OKZRH. Optuženiku se stavlja na teret da je od 18. do 22. studenog 1991. u Borovu selu, u osnovnoj školi „Božidar Maslarić“, nakon

dovođenja više stotina zarobljenih civila po okupaciji Vukovara iz „Borovo commerca“ i Borova naselja u školu, kao komandant Štaba teritorijalne obrane Borova sela, postavio stražu i omogućio da se popišu civili, a potom da se izvrši razdvajanje po nacionalnoj osnovi tako da su osobe srpske nacionalnosti puštene na slobodu, dok su ostali nezakonito zatvoreni, ispitivani i zlostavljani, te iako je bio prisutan i znao da se ne poštuju odredbe međunarodnog prava o postupanju sa zarobljenim civilima, unatoč tome nije ništa poduzeo pa je zbog takvog njegovog propuštanja dio zarobljenika ubijen, a dio svakodnevno fizički i psihički zlostavljan i maltretiran. Tako je ubijeno 38 civila.

Izvještaj sa suđenja:

16. studeni 2015. godine - otvaranje glavne rasprave, čitanje optužnice, izjašnjavanje o krivnji, dokazni postupak.

Nakon što je predsjednik vijeća otvorio zasjedanje, objavio predmet rasprave i sastav vijeća, utvrđeno je da optuženik Radenko Alavanja nije dostupan hrvatskim vlastima te da će se suđenje odvijati u njegovoj odustnosti sukladno članku 402 st. 3. i st.4. Zakona o kaznenom postupku¹

Zamjenica ŽDO iz Osijeka pročitala je optužnicu od dana 31. prosinca 2012. godine. Stranke postupka održale su svoje uvodne govore. Zamjenica ŽDO iz Osijeka rekla je da će tijekom dokaznog postupka izvođenjem predloženih dokaza na pripremnom ročištu - ispitivanjem svjedoka, dokazati da je optuženik počinio kazneno djelo koje mu se citiranom optužnicom stavlja na teret. Branitelj opt. Radenka Alavanja rekao je da će tijekom dokaznog postupka osporiti navode optužbe.

Tijekom rasprave ispitano je šest svjedoka.

Prva svjedokinja je iskazala da je nakon pada Borovo Commerca autobusom prevezena u Osnovnu školu u Borovom selu. Dana 20. studenog 1991. godine, vojnik kojeg bi svjedokinja mogla prepoznati, ali samo iz tog vremena, imao je popis s kojeg je prozivao ljude. U školu su došli i predstavnici civilne zaštite. Inspektor Željko Zorić koji je svjedokinji bio susjed, ispitivao je njezinog oca. Svjedokinja se sjeća vojnika Lopčevića, ali se ne sjeća odore u kojoj je on bio. Njen otac je identificiran i sahranjen u Vukovaru.

Svjedokinja Marija Božanović navela je da su dana 19. studenog 1991. godine stacionirani te da su Trpinjskom cestom odvedeni do autobusa, a potom autobusom do Borova sela u Osnovnu školu. Muškarce su odvajali od žena, a njenog oca su ostavili ispred škole. Inspektor Branko Obradović koji je tada radio u vukovarskom MUP-u, a ujedno i njezin susjed, ispitivao ju je, pritom provocirajući za muža i sina. S ocem je završila u sobi, tj. razredu, gdje su dovodili i druge muškarce i žene. U razred su ulazili vojnici - četnici te su im prijetili

¹Narodne novine br. 152/08, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14

kamenjem. Po ponašanju istih, zaključuje da je s njima bio oficir JNA koji je ujedno i ispitivao zarobljenike. Na ispitivanju se predstavila samo Državna bezbednost iz Beograda. Zarobljenici su maltretirani te je i ona sama psihički zlostavljana. Zarobljenici su potom odvođeni u podrum u kojem su se nalazili sanduci s municijom JNA. Njenom ocu su stavili mitraljez na glavu te su ostalima prijetili da ne smiju pogledati kroz prozor podruma inače će ih ubiti. Dušan Vuković joj je rekao da sjedi u sobi za likvidaciju, a poznanik kojeg je znala iz viđenja iz grada, a za kojeg misli da se zove Branko, rekao joj je da će izvesti nju i njenog oca te da će za to pitati kapetana, no kako su mu se djeca razbolila, doveo je drugog muškarca da ih izvede. Taj drugi čovjek došao je u maskirnoj uniformi te joj je rekao da oca ne može izvesti i da bira jer može izaći samo ako njega ostavi.

U autobus je ipak smještena s ocem, a kada su došli do Dalja, njega su izveli iz autobusa po propusnicu koju mu je dao Bocko Lajoš. Po sjećanju, misli da su odvedeni u neke štale na izlazu iz Dalja. Gledali su im i pretraživali stvari, a bilo je i krađa. Vojnici su između ostalog, među njihovim stvarima tražili i oružje.

Autobusom su došli do Novog Sada. Duško Vuković joj je prišao pritom je provocirajući riječima da je njezin otac jedini izašao iz razreda u Osnovnoj školi, dok su ostali, kako je prstom pokazao – „zaklani“ te ju je upozorio da ne smije napuštati Srbiju jer je pod prismotrom. Svjedokinji je ime optuženog nepoznato, ne zna ga po imenu i prezimenu, ali zna da se svako malo „odlazilo kod zapovjednika“. Katarinu Živaljić vidjela je kad su istu vodili u sobu za likvidaciju, pri čemu joj je Duško Vuković rekao da Katica neće ostati živa. Za nju navodi da je prvotno pobjegla iz sela i to tako da su ju susjed ili kum iz sela izveli, ali brat ju je vratio u školu.

Svjedokinja Ksenija Bračić je iskazala da je optuženog vidjela u odori, s crvenom mašnom oko ruke. Od njega je traženo da zarobljenike odvede u minsko polje, no optuženi je rekao da su to žene i djeca i da oni neće „čistiti minska polja“, već da će im se nabaviti autobus, kojim će biti preveženi u Novi Sad.

Svjedokinja Zorana L. je iskazala da su nakon izlaska iz Borovo Commerca, ljude postrojavali te su odvajali žene i djecu. Vodili su ih prema Trpinjskoj cesti odakle su autobusima stizali u Osnovnu školu. Svjedokinja je s dvoje maloljetne djece ušla u autobus. Maltretirali su ih i nisu smjeli gledati kroz prozore autobusa. Nakon što su stigli u Osnovnu školu, počeli su tući Ivana Baranjeka. Odvedeni su u podrum gdje su ih popisali. Žene s djecom su odvojili u učionice. Svekrva joj je završila u sportskoj dvorani. Prilikom ispitivanja provodila su se i psihička zlostavljanja, ali svjedokinji nisu poznata imena osoba koje su to radile. Među vojnicima koji su bili prisutni, svjedokinja se sjeća Caneta Verčevića. U školi je vidjela i Đuru Jožičića amputirane noge, a kasnije ga više nije vidjela. Nikola Spirac ju je odveo u učionicu gdje je morala sjediti na klupi te joj je bilo zabranjeno gledati lijevo ili desno. Ispitivanje je vodio Đorđe Vojnović Žučo, koji se okomio na Francisku Saradženu. U učionici su se nalazile većinom žene, a kada je išla na wc, vidjela je Maru Soldo kako čisti krv s poda. Ne zna tko je bio glavni.

Svjedokinja Marija Vuković je iskazala da se u inkrimirano vrijeme nalazila se s majkom i sestrom Ljubicom Kojić u Borovo Commercu. Nakon što je bačen

suzavac, istjerane su te su skupa izašle iz Borovo Commerca, a kasnije ih nije vidjela. Autobusom u kojem su se nalazili naoružani ljudi, prebačeni su do Osnovne škole gdje su podvrgnuti ispitivanju. Ispitivao ju je trgovac imenom Miroslav kojeg je vidjela u trgovini. Bili su smješteni u sportskoj dvorani, gdje su u kutu stajali doktori s rukama u zraku. Čovjek nadimkom Čokan bio je s ispitivačima, a zubar Petko pričao je s doktorima, no svjedokinja nije sigurna je li ih i popisivao. Ispitivali su ih žena i muškarac koji su ih ujedno i snimali. Snimao ih je čovjek imenom Marinko. U školi je bila jedan dan i jednu noć te se više nije vraćala. Za ubijenu sestru, Ljubicu Kojić, nije znala što joj se dogodilo nakon što su izašle iz Borovo Commerca. Saznala je tek kad je pozvana na identifikaciju i kad je dala krv, da je ista ubijena u Borovom selu.

Svjedok Zlatko Šimunović (*napisao knjigu Vukovarski dnevnik*) je izjavio da je u Osnovnu školu stigao s kćerkom i suprugom, autobusom u kojem su na prednjim vratima stajali četnici. Od liječnika i njemu poznatih osoba u dvorani su se još nalazili dr. Farkaš i dr. Kuzmanović, ujedno su u istoj bili prisutni i bolničar, tehničar te pomoćnik Josip Josić koji je radio najteže poslove pomagavši nepokretnim osobama. Dr. Farkaš i Josip Josić ležali su na podu sportske dvorane s rukama iznad glave. Prišao mu je Branko Obradović te ga odveo da leži pored njih, gdje je ujedno ležalo još desetak osoba. U sobu za likvidacije izveden je Josip Josić, koji još nije pronađen. Optuženog je poznavao jer je isti radio kao profesor općenarodne obrane, a znali su se vidati i na moru u mjestu Dražice.

17. studeni 2015. godine - nastavak dokaznog postupka

Svjedokinja je izjavila da je u Osnovnoj školi bila zarobljena s dvoje maloljetne djece starosti pet mjeseci i dvije godine. Smješteni su u podrum, gdje su popisivani po nacionalnosti. Na vratima se nalazio stražar i nisu smjeli izaći van niti se podići s poda ili pogledati kroz prozor jer se izvana čulo utovaranje. Kasnije je saznala da su utovarali ubijene zarobljenike. Stražari su bili u civilu, a u rukama su imali naoružanje - mitraljeze. Na vratima je stajao njen poznanik Nikola Jugoslav. U školi se nalazilo najviše pripadnika JNA, četnika, „bradonja“ i drugih različitih osoba. Optuženog poznaje jer je njegova supruga studirala s njom, a kako je on bio profesor u gimnaziji, predavao je suprugovom bratu.

Drugog dana boravka u školi, 21. studenog 1991. godine, srela je optuženog; u trenutku kad su se otvorila vrata, vidjela ga je kako prolazi hodnikom. Optuženi je bio u uniformi JNA. Premještena je u učionicu, u kojoj su se s njom nalazile i njena svekrva Franciska Saradžan, majke s djecom i uža obitelj branitelja. U prostoriji pored učionice čula je kako muče njenog svekra Ivana Saradžana te je ujedno čula i njegov posljednji krik. Tada je znala da su ga ubili. U učionicu su ulazile žene, vojnici i civili. Ljude su izvodili van tako da bi na njih uperili prstom i osobe na koje su pokazali bile su izvedene. Tako je prošla i njena svekrva. Žena po imenu Marica prstom je pokazala na Francisku po koju je potom došao vojnik te su ju odveli na ispitivanje. Upitala ih je što će se dogoditi s Franciskom te su joj zaprijetili da šuti ili će i ona doći na red. Svekrvu su pretukli te nakon toga više nije mogla ni pričati niti je od šoka ikad ispričala što joj se dogodilo, a smatra da

je to razlog zbog kojeg ista nije došla na današnje ročište, unatoč urednoj dostavi poziva.

Svekra Ivana Saradžena pronašli su 2002.godine u Novom Sadu kao tada neidentificiranu žrtvu, a na sebi je još uvijek imao borovske cipele i debelu zimsku jaknu u kojoj je bio zarobljen.

Svjedokinja Dubravka Toth je izjavila da je dana 19. studenog 1991. godine odvedena autobusom iz skloništa te zarobljena u Osnovnoj školi u Borovom Selu. Po dolasku u školu, zarobljenici su popisivani od strane Crvenog križa. Dvorana u Osnovnoj školi bila je puna ljudi i u njoj su prenoćili. Sutradan je u istoj bilo manje zarobljenika. Odvedena je u jednu od učionica na ispitivanje na kojem su joj prijetili i postavljali provocirajuća pitanja. Ispitivanju je nazočila televizijska ekipa iz Novog Sada koja ju je snimala tako da joj se vidi lice. U učionici se izživljavalo nad ženama. Četnici su klali i ubijali, bili krvavi i natjecali se tko će ubiti više ljudi. Prišao joj je čovjek po imenu Nikola koji nije bio naoružan, pokazao prstom na nju, izveo ju van i rekao joj da zapamti da joj je spasio život. Nakon toga je autobusom otišla za Apatin pa u Sombor.

Svjedokinja Marica Lončar je iskazala da je na autobusnoj stanici čekavši autobus za Novi Sad, odvedena u Borovo selo gdje je skupa sa suprugom Ivanom Lončarom, smještena u sportsku dvoranu u Osnovnoj školi.

Branko Lalić koji je bio novinar, popisivao je zarobljenike te je ujedno ispitivao njenog muža i druge ljude. Obratila mu se kad su odveli njenog supruga da nešto učini po tom pitanju. Rekao joj je da su našli njegovu HDZ knjižicu na što je svjedokinja izjavila da njen suprug nikad nije bio ni u jednoj stranci. Nakon što su njenog supruga odveli iz dvorane, za njega više nikad nije čula. Dosad nije pronađen ni identificiran. Branka Lalića je srela par godina kasnije, na jednom parkiralištu u Vukovaru, te ga je ponovno pitala za supruga, je li ubijen u Borovom selu, na što je isti odgovorio da u Borovom Selu nitko nije ubijen.

Svjedokinja Slavica Grujić je izjavila da se izlaskom iz skloništa Borovo Commerca priključila koloni koja je išla Trpinjskom cestom. Autobusom je dovedena u Osnovnu školu. Ivana Baranjeka, koji je bio bolničar, izveli su iz busa i odveli kod jednog od kontejnera, a što je s njim kasnije bilo, nema saznanja. Isti se danas vodi kao nestala osoba.

U uniformi ih je dočekaao rezervist, koji je imao četničku kokardu, a po tijelu obješenu municiju. Prvotno je bila smještena u čajnu kuhinju gdje je vidjela Đuru Jožičića kojem je bila amputirana noga. Žena imenom Milena, popisivala je zarobljenike po imenu, prezimenu i nacionalnosti. Također su se zapisivali podaci o ženama čiji su muževi bili na položaju. Smješteni su u učionicu te u noći 19. na 20. studeni nitko nije vođen na ispitivanja. Na vratima je stajao Dušan Šarac u uniformi, a u Osnovnoj školi je vidjela vojnike JNA.

Idući dan smješteni su u autobuse oko kojih su kružile Srkinje i pljuvale, a u isti su ulazili nekolicina Srba te vikali da ustaše treba skupa s autobusom gurnuti u Dunav. Autobusima su odvedeni za Novi Sad. Za Optuženog ne zna.

Svjedokinja Kata Lajbuh je iskazala da su iz Borovo Commerca izašli oko tri sata te pješice išli do Trpinjske ceste nakon čega su autobusima odvedeni za Borovo selo. U autobusu su bile majke s djecom. Po dolasku u školu smještene su u učionicu. S njom je bila njena svekrva Ana i dvoje maloljetne djece starosti pet i šest godina. Kako je dijete moralo često na wc, išla je s njim te je prilikom toga vidjela da je pred vratima stajao naoružani muškarac. Nije bila zlostavljana niti su nju ili njenu svekrvu vodili na ispitivanje. U školi je prespavala jednu noć, a drugi dan ih je jedan čovjek popisao te je skupa s djecom i svekrvom otišla na autobus za Novi Sad. Nije vidjela uniformirane ljude osim gore navedenog naoružanog muškarca pred vratima. Za Optuženog ne zna.

Svjedokinja Marijana Kovačić je iskazala da po izlasku iz autobusa, pred Osnovnom školom, dočekalo ih je mnoštvo seljana, a također su bili prisutni i mnogobrojni susjedi koji su se predstavljali kao „dobročinitelji“. Smještena je u hodnik u sportskoj dvorani gdje joj je prišao muškarac Mile Jovičić, zvan Čups, pitavši za njenog muža, prozvavši ga velikim ustašom. Tražio je njegovu sliku, pri čemu je uzeo njenu osobnu kartu i otišao. Ispitivao ju je nepoznati muškarac, koji je prilikom ispitivanja pozvao Milana Bukaricu, za kojeg je svjedokinja znala jer je bio veliki zločinac u njezinom kraju. Umjesto nepoznatog muškarca, Milan Bukarica ju je nastavio ispitivati. Ispitivanje je trajalo tri sata. Pitao ju je i za njezinog susjeda Vjeku Katića koji je bio u sastavu policije, a oni su vrebali na njega. Također ju je ispitivao i za djecu i muža prilikom čega ju je uhvatio za kosu i prijetio. Tijekom ispitivanja, naišao je Stojan Lapčević koji ju je pitao poznaje li ga. Svjedokinja je znala njegovu ženu Svjetlanu jer su radile skupa te joj je na to grubim ironičnim tonom odgovorio kako bi „sad svi da se poznaju“ u ovoj situaciji. Nakon ispitivanja, dvojica Srba su se dogovarala što da rade s njom i gospođom Katicom te su ih poslali van uz povike da ih čak nisu tukli ni silovali. U hodniku se nalazio čuvar s kokardom. Više ju nisu pozivali na ispitivanje, a neke od žena koje su ponovno pozivali, više se nisu vratile. Iz neke prostorije je čula krikove te komentare: „Što se tamo taj Pop dere, kao da ih netko kolje“. Majka Vjeke Katića, Marija Katić, sjedila je u sportskoj dvorani te su ju treće jutro odveli u nepoznatom smjeru, nakon čega je u dvorani ostala samo njena torba. U školu su ulazile razne formacije, četnici i paravojska, no optuženog imenom i prezimenom ne zna, da ga vidi možda bi ga prepoznala jer su u školi bile razne osobe u uniformi, a i bez nje.

Svjedok Mio Mustapić je rekao da je o događanjima u školi čuo od svoje pokojne majke Joke Mustapić. Njegova majka Joka, njena sestra i otac Marko bili su zarobljeni u Borovom selu. Majka je uspjela doći u Novi Sad kod brata te su otišli tražiti oca koji je bolovao od karcinoma. Oca su pronašli u Kamenici te ga odveli u Novi Sad gdje je i preminuo.

Svjedok dr. Josip Farkaš je rekao da nakon izlaska iz autobusa, njega i Ivana Baranjeka, zgrabio je čovjek u uniformi, vrijeđao ih i prijetio da će biti streljani kod kontejnera kod škole. Ulaskom u dvoranu svjedok i Ivan Baranjek dobili su naređenje da sjednu, dok drugi doktori nisu dobili isto naređenje. Zarobljenici su verbalno maltretirani, dolazili su mještani i izživljavali se nad njima. Na ispitivanje

su vođeni pojedinačno, ispitivali su ih gdje su bili, što su radili te zašto se nisu njima priključili. Svjedok je ispitivan prije susreta s optuženim.

Optuženog je upoznao tijekom te noći. Optuženi im je poručio da se ne brinu, da će s njima biti sve u redu. Isti je bio u staroj vojničkoj uniformi. Svjedok se ne sjeća je li imao neki čin. Ivana Baranjeka i još jednog muškarca, koji su odvedeni na ispitivanje, više nije vidio. Iduće jutro pred autobusom nije vidio još četvero do petero osoba te je zaključio da su zarobljene.

Svjedokinja Mirela je izjavila da je u Osnovnoj školi bila je zarobljena s ocem i majkom. Po dolasku, dočekali su ih muškarci s kokardama na glavi i civili koji su im dovikivali da idu na klanje. Sve koji su bili punoljetni, vodili su na ispitivanje. Nju nisu jer je tada imala 16 godina. Njenu majku su odveli, nakon čega se više nije vratila i ne zna se što se s njom dogodilo.

Optuženog je znala kao profesora te ga je u dva dana koliko je bila u Osnovnoj školi vidjela samo jednom i to u civilnoj odjeći, u dvorani. Tada s nikim nije razgovarao.

24. i 25. studeni 2015. godine - nastavak dokaznog postupka

Svjedokinja A. B. je iskazala da prilikom ulaska u autobus za Borovo selo, naoružani pratitelji su naredili jednom mladiću, kojem tada nije znala ime, da je unese u školu, te joj je on tom prilikom dao ženski sat koji je bio sat njegove majke. Nakon toga su ga nepoznate osobe odvele te ga svjedokinja više nije vidjela. Kasnije je, prilikom pregledavanja slika, prepoznala tog mladića i saznala da se zove Tomislav Šestan, sin Marije Šestan koju je kasnije upoznala.

Po dolasku u Osnovnu školu, smještena je u sportsku dvoranu sa starijim ljudima. U njoj se nalazila i žena srednjih godina sa svojim roditeljima, koju su dvaput vodili na ispitivanje, a nakon drugog puta ista se više nije vratila. Također je bio prisutan i mladić amputiranih stopala za kojeg su ju ispitivali poznaje li ga, a na njenu tvrdnju da ga ne poznaje, rekli su joj da bi ga trebala znati.

Ispitivao ju je Ljuban Devetak za kojeg je mislila da je zapovjednik. Za optuženog ne zna. Prilikom ispitivanja, bila je zlostavljana te su ju Željko Višekruna i Milenko Davić silovali. Željka Višekrunu zna jer je živio u njenom susjedstvu, a Milenka Davića prvotno nije znala po imenu dok ga Višekruna nije oslovio po istom. Obojica su s njenim sinom prije rata išli u ribolov i dolazili u njihovu kuću. Poslije ih više nije vidjela.

Svjedokinja Jozefina Lada je izjavila da su od 05. studenog 1991. godine bili smješteni u podrume u skladišta Borovo Commerca. Dana 19. studenog 1991. godine, srpske paravojne jedinice i JNA su bacile suzavac u dimnjak te glasno povikivali ljudima da se predaju. Tom je prilikom iz Borovo Commerca izašlo oko 600-700 ljudi. Prvo su ih razvrstavali tako da su bili razmješteni po spolu – žene i djeca te borci Zbora narodne garde.

Pri ulasku u autobus snimali su ih kamerom kako bi na snimci imali svakog tko je ušao u autobus. Po dolasku u Osnovnu školu pretraživali su ih. Njen suprug Herbert Lada, došao je u drugom autobusu. U dvoranu je došao s gđom Ljerkom, koja je teško hodala te joj je on pomagao. Supruga su vodili na ispitivanje.

Ispitivao ga je njihov susjed, Branko Obradović, koji je tom prilikom bio u civilu. Tijekom ispitivanja suprugu je prijetila žena imenom Mica, koja je sada pokojna. Čovjek imenom Milan, koji je bio u rezervnom sastavu JNA, dolazio je kod supruga, davao mu cigarete i molio Branka Obradovića da dopusti njenom mužu da spusti ruke dolje, da ih ne drži stalno na glavi. Supruga više nije vidjela.

Optuženog ne zna. Viđala je samo Branka Obradovića koji je vodio ispitivanja, šefa trgovine Branka Bančetića u uniformi JNA kao rezervistu, šefa željezare Mileta Ilića koji je radio u hrvatskoj policiji, a isti je odveo njenog oca Mihajla Višeka na ispitivanje i vratio ga ujutro, a kada je odveden u sobu s drugim muškarcima, svog oca više nije vidjela. Pred njima čuvari nisu nikoga tukli i nisu im uzimali stvari. Dana 21. studenog 1991. godine bilo je puno rafala te se čuo rad bagera ili tenkova. Kasnije je od jedne žene kojoj se više ne sjeća imena saznala da joj je otac pretučen.

Ispitivanje se provodilo tako da je muškarac u uniformi JNA uperio prstom u osobu te su tu osobu na koju je pokazao vodili na ispitivanje. Neki se nisu više vratili, a neki su se vratili pretučeni, kao primjerice gđa. Mara Soldo koja je bila izubijana po licu. U wc-u je vidjela tragove krvi i neke žene kako čiste krv.

Kruh i potrepštine donosio im je čovjek po imenu Jovo, kojem ne zna prezime.

Čovjek po imenu Jovica provocirao je zarobljenike, a mladi vojnik po nadimku Pop nosio je torbu s nožem i pitao jesu li klali djecu te rekao da će on njih.

Prije no što je otišla autobusom za Srbiju, tražila je oca, no nije ga mogla pronaći. Neki zarobljenici ubijeni su u Dalju, a neke od osoba koje su bile zarobljene u dvorani Osnovne škole, pronađene su u Dunavu. Suprug Herbert Lada i otac Mihajlo Višek, vode se kao nestali i ne znaju se okolnosti njihovog stradavanja.

Svjedokinja Marina Glavaš je izjavila da su njena majka Ana Čulina i baka Ana odvedene su u Osnovnu školu dana 20. studenog 1991. godine.

U sportskoj dvorani zarobljenici su prozivani na ispitivanje. Njenu majku su odveli na ispitivanje s puškom uperenom u glavu čemu se baka pobunila te su joj zaprijetili. Baka nije znala nikoga u školi, osim susjeda koji su s njom bili zarobljeni. Godine 1992. našli su u Novom Sadu njenu majku, koja se prvotno vodila kako neidentificirana žrtva. DNA analizom je utvrđen identitet, a obdukcijom da je zaklana, imala je tri ubodne rane.

25. studeni 2015. godine - nastavak dokaznog postupka

Svjedok Ivica Ilić iskazao je da je bio teško ranjen deset dana prije pada Vukovara. Bio je u Borovo Commercu kada je Vukovar pao. Tada je Borovo Commerce zapaljen. Došli su vojnici koji su sve ljude izveli van. Ostali su samo on i još jedan nepokretan čovjek. Oficir JNA mu je pomogao da izađe. Izveli su ih na cestu gdje su bili ranjenici. Rečeno mu je da će oni zadnji biti transportirani.

Krenuli su autobusom Trpinjskom cestom. Prilikom vožnje, zaustavljeni su te je ušao vojnik i izbacio više od polovice ljudi u autobusu. Ostao je u autobusu među starijim ljudima. Kada su stigli do Trpinje, ponovno su izbacili trojicu muškaraca iz autobusa.

S njim je bila i njegova majka Anka Ilić. Susjed Vaso Bošković izbacio ga je van, a potom i njegovu majku jer se pobunila tome što su njega izbacili. Oficir JNA ju je vratio u autobus te je ona u školi bila smještena sa ostalim ženama.

On je zadnji došao u školu, a po dolasku, smješteni su u sportsku dvoranu gdje su i prenoćili. Tamo je zatekao i majku koja je već bila u Osnovnoj školi. U školi nije bio ispitivan. Obzirom da je bio ranjen, ležao je na tribinama. Rečeno mu je da će biti transportirani sutra, no idući dan nije vidio nikoga od muškaraca. U dvorani su bili samo on i jedan stariji duševno bolesni muškarac. Kasnije je saznao da su ostale odveli iz dvorane. Sproveden je u hangar gdje je bilo sedmero ljudi. Jedan muškarac ih je ispitivao ime i prezime, nacionalnost i zanimanje.

Od uniformiranih osoba vidio je samo oficira, koji je po struci bio doktor. Požalio mu se da je ranjen te mu je isti dao tablete. Kad je došao u Zagreb od drugih je čuo tko je sve nestao. Nije znao da se ljude odvodilo i ubijalo.

Svjedokinja Elizabeta je iskazala da je iz Borovo Commerca izvedena van te je autobusom prebačena do Osnovne škole. Bila je sa šogoricom Idom Anđelković. Vidjela je uniformirane osobe i to vojsku u šarenim uniformama. Nije ispitivana ni zlostavljana. U školi je napravljen spisak ljudi te je vidjela da ljudi u civilu i u uniformama neke od njih prozivaju. Neki koji su bili odvođeni su se vratili, a neki ne. Iz škole je otišla za Novi Sad. Od šogorice je čula da je svekar bio u Borovom Selu i da je tamo ubijen na Dunavu. Njegovi posmrtni ostaci pronađeni su u Srbiji.

Svjedok Miroslav Beinrauh je rekao da su u Osnovnoj školi bili njegov otac Vilim Beinrauh i majka Marija koja je isto pozvana kao svjedok, no zbog pretrpljenog moždanog udara teško govori i stoga ne može iskazivati. O događajima u školi saznao je od majke. Majka je iz Borovo Comerca, iz kojeg su prvo izlazile žene i starci, odvedena u autobus. Jedan vojnik rekao je njegovoj majci da joj je suprug u dvorani i da ju je tražio, no njih dvoje nisu se vidjeli.

Oca je zadnji put vidio u koloni kad su izvedeni iz Borovo Commerca. Njega su odvojili iz kolone kao mlađu osobu i stavili ga u autobus. Kroz prozor autobusa vidio je oca kako kupi njegovu torbu koju su mu strgnuli s ramena i to je bio posljednji put da ga je vidio. Otac do danas nije pronađen.

Svjedokinja Ana Malčić je izjavila da je njen suprug, Đuro Malčić, 1991. godine kao ranjenik odveden je u Borovo selo, gdje su ga i zarobili.

Gospođe Franciska Sarađen i Anka Balen su joj rekle da su bile s njenim suprugom i da su prošli velike torture. Spomenule su i Soku Mišić koja je prija od suprugovog brata, kako je došla do njenog supruga i rekla svom sinu Radoslavu Mišiću da ga treba ubiti, ali neće kako ne bi ispalo da je nećak ubio svog ujaka.

Željko Malčić, nećak njenog supruga, rekao joj je da su ga ubili. 2002. godine pronašla je svog supruga te ga sahranila, no ne zna gdje je ubijen. Na pitanje branitelja ista je odgovorila da Željko Malčić živi u Puli.

Svjedokinja Marica Vrgović opisala je kako je odvedena iz svog podruma Trpinjskom cestom, zajedno sa svojom svekrvom Jelenom Vrgović i ženom po imenu Dragica. Odvedene su u grupu u kojoj je bio i njen suprug Svetozar Vrgović.

Po dolasku pred Osnovnu školu, muškarce iz autobusa su istjerali u kanal uz cestu, a žene s djecom su smjestili u posebnu prostoriju gdje su proveli cijelu noć. Stevo Dragić, svekrov šogor, bio je u uniformi. Samo joj se javio, no kasnije ga više nije vidjela. U školi je bila cijelu noć, žene su izvodili i maltretirali. Ona je bila sa svojim djetetom i njih nitko nije dirao. Ujutro kada je išla na wc rečeno joj je da su joj u dvorani svekrva i suprug i bilo joj je dozvoljeno nakratko da ih vidi. Žene i

djeca bile su odvojene posebno. Kasnije, kada je opet išla na wc, ponovno joj je dopušteno da nakratko vidi supruga koji je tada bio smješten u prostoriju do njene. Jedna muška osoba u uniformi ju je odvela do njega. Pozdravila se sa suprugom koji joj je tom prilikom rekao da čuva i sebe i djecu. U toj prostoriji nalazili su se vojnički kreveti, a muškarci su bili vezani žicom.

Vraćena je u prostoriju sa ženom i djecom. Čuli su se pucnjevi i plač iz prostorije pored, u kojoj se nalazio njen suprug .

Skupa s djetetom odveli ju u autobus gdje su doveli njenu svekrvu Jelenu Vrgović i ženu imenom Dragica. Bile su u stanju šoka. Kasnije je saznala da je svekrva bila prisutna u sobi gdje je ubijen njen suprug.

Vojnik JNA joj je donio kruh i odjeću za dijete i tada joj je rekao da je njen suprug ubijen.

Popisali su ih, a kad su smješteni u autobus za Srbiju, nekoliko osoba je istjerano iz autobusa. Ne sjeća se imena tih osoba. Otišla je autobusom za Novi Sad jer joj se starija kćer i roditelji nalaze tamo. Posmrtni ostaci supruga još nisu pronađeni.

Zapažanja:

Sažeci iskaza svjedoka u ovom izvještaju mogu sadržavati pogrešno napisana imena, ili druge podatke jer je zbog opsežnosti sudskog postupka te nemogućnosti provjere podataka promatračima nemoguće jamčiti ispravnost svega zabilježenog.

Detaljnim svjedočenjem svjedoka, koji su i sami bili žrtve zarobljavanja, progona, a neki i torture pokazana je sva strahota počinjenog zločina,

Svi ispitani svjedoci su svjedoci optužbe.